



Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 28/13

Luksemburg, 14 marca 2013 r.

Wyrok w sprawie C-420/11
Jutta Leth / Austria, Land Niederösterreich

**Zaniechanie przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
z naruszeniem prawa Unii, co do zasady nie prowadzi samo w sobie do powstania
odpowiedzialności państwa za szkodę czysto majątkową**

Odpowiedzialność taka może jednak powstać, jeśli sąd krajowy stwierdzi w szczególności, że między tym zaniechaniem a poniesioną szkodą istnieje bezpośredni związek przyczynowy, taki jak spadek wartości nieruchomości spowodowany rozbudową portu lotniczego

Od czasu przystąpienia Austrii do Unii Europejskiej w 1995 r., port lotniczy w Wiedniu był kilkakrotnie zagospodarowywany i rozbudowywany, przy czym przedsięwzięcia te nie były poddawane uprzedniej ocenie oddziaływania na środowisko. W czasie, gdy prowadzone były te prace Jutta Leth mieszkała już w będącym jej własnością budynku położonym w strefie bezpieczeństwa tego portu lotniczego. Pozwała ona państwo austriackie i Land Niederösterreich (kraj związkowy Dolna Austria) przed sądy austriackie. Domaga się ona zapłaty, tytułem odszkodowania, kwoty 120 000 EUR z uwagi na spadek wartości jej domu, spowodowany między innymi hałasem lotniczym. Ponadto wniosła o stwierdzenie odpowiedzialności państwa i kraju związkowego za szkody przyszłe. Podstawą tych żądań jest w szczególności naruszenie dyrektywy 85/337¹, ustanawiającej obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do przedsięwzięć publicznych i prywatnych, które mogą wywierać znaczące skutki w tym zakresie.

Oberster Gerichtshof (sąd najwyższy Austrii), do którego zwrócono się o rozstrzygnięcie tego sporu w ostatniej instancji, zmierza do ustalenia, czy ciążący na właściwych organach krajowych obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może chronić zainteresowane podmioty przed szkodami o charakterze czysto majątkowym, wyrządzonymi przez przedsięwzięcie, które nie zostało poddane takiej ocenie.

Zgodnie z wydanym dzisiaj przez Trybunał Sprawiedliwości wyrokiem, w zakresie, w jakim wskazana dyrektywa wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia takiego jak zagospodarowanie bądź rozbudowa portu lotniczego, ocena ta powinna – jeżeli przedsięwzięcie to wywiera wpływ na korzystanie z nieruchomości – określać, opisywać i oceniać bezpośrednie i pośrednie skutki hałasu dla człowieka. Ponieważ jednak ocena ta nie odnosi się do kwestii oddziaływania przedsięwzięcia na wartość dóbr majątkowych, jej zakresem nie jest objęta ocena wartości nieruchomości, której dotyczy sprawa.

Szkody majątkowe, w zakresie, w jakim stanowią one **bezpośrednią konsekwencję gospodarczą** oddziaływania wywieranego na środowisko przez dane przedsięwzięcie, są przy tym objęte celem ochrony, któremu służy ta dyrektywa.

Dlatego też, w okolicznościach, w których narażenie na hałas będący efektem realizacji przedsięwzięcia ma istotne skutki dla człowieka w tym znaczeniu, że wykorzystywany do celów mieszkalnych budynek, na który oddziałuje ów hałas staje się mniej zdolny do pełnienia swej

¹ Dyrektywa Rady 85/337 z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, zmieniona dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997 r. (Dz.U. L 73, s. 5) i dyrektywą 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz.U. L 156, s. 17).

funkcji i że środowisko człowieka, jakość życia i ewentualnie jego zdrowie doznają uszczerbku, zmniejszenie wartości majątkowej tego budynku może stanowić bezpośrednią konsekwencję gospodarczą takiego oddziaływania na środowisko, co należy zbadać odrębnie w każdym konkretnym przypadku.

Jednakże, poza zbadaniem, czy celem naruszonego przepisu prawa Unii jest przyznanie praw poszkodowanym jednostkom, co w niniejszej sprawie zostało wykazane, i czy naruszenie tego przepisu jest wystarczająco istotne, konieczną przesłanką powstania uprawnienia do odszkodowania jest istnienie bezpośredniego związku przyczynowego między danym naruszeniem a poniesioną szkodą, przy czym rozstrzygnięcie tej kwestii, z uwzględnieniem wskazówek udzielonych przez Trybunał, jest zadaniem sądów krajowych.

Trybunał przypomniał w tym względzie, że chociaż dyrektywa przewiduje ocenę oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia publicznego lub prywatnego, to jednak nie zawiera ona przepisów materialnych dotyczących zrównoważenia skutków dla środowiska innymi czynnikami. Nie zakazuje ona także realizacji przedsięwzięć, które mogą mieć niekorzystne skutki dla środowiska.

W konsekwencji, zaniechanie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko z naruszeniem wskazanej dyrektywy co do zasady nie prowadzi samo w sobie do powstania po stronie jednostki uprawnienia do naprawienia szkody czysto majątkowej wywołanej spadkiem wartości jej nieruchomości ze względu na spowodowane przez to przedsięwzięcie skutki dla środowiska. Wniosek ten wypływa z prawa Unii i pozostaje bez uszczerbku dla mniej restrykcyjnych norm prawa krajowego w dziedzinie odpowiedzialności państwa.

Zadaniem sądu krajowego jest jednak zbadanie, czy spełnione są wymogi prawa Unii dotyczące powstania uprawnienia do odszkodowania, w tym w szczególności, czy istnieje bezpośredni związek przyczynowy między zarzucanym naruszeniem a poniesioną szkodą.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793